

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол педагогічної ради
31.08.2026 № 1
Розпорядження педагогічної ради
ВСП «ЗЕФК»
НУ «Запорізька політехніка»
Руслан КОШЕЛЮК

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству
та жорстокому поводженню з дітьми,
у тому числі булінгу (цькуванню)
ВСП «Запорізький електротехнічний фаховий коледж
Національного університету «Запорізька політехніка»

Введено в дію
Наказ ВСП «ЗЕФК»
НУ «Запорізька політехніка»
31.08.2026 № 29-0

I. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає систему профілактики, виявлення, повідомлення, реєстрації, розгляду та реагування на випадки насильства і жорстокого поводження з дітьми у Коледжі, а також порядок дій у випадках можливого булінгу (цькування), надання допомоги постраждалим, свідкам і особам, які вчинили насильство, та заходи щодо недопущення повторення таких випадків.

1.2. Положення поширюється на здобувачів освіти, працівників Коледжу, інших осіб, залучених до освітнього процесу, а також на заходи, організатором або співорганізатором яких є Коледж, незалежно від місця їх проведення.

1.3. Для цілей цього Положення дитиною є особа віком до 18 років. Оскільки у фаховому коледжі одночасно навчаються неповнолітні та повнолітні здобувачі, під час первинної оцінки повідомлення обов'язково встановлюється вік залучених осіб.

1.4. Булінг (цькування) у межах цього Положення розуміється як систематичне психологічне, фізичне, економічне або сексуальне насильство, у тому числі із застосуванням електронних комунікацій, яке вчиняється учасником колективу стосовно дитини або дитиною стосовно іншого учасника колективу та порушує права, свободи чи законні інтереси постраждалої особи.

1.5. Для цілей визначення ознаки систематичності насильство вважається таким, що повторюється систематично, якщо зафіксовано два і більше випадків у межах 12 місяців від першого випадку або першого зареєстрованого повідомлення.

1.6. Один епізод насильства не ігнорується через відсутність ознаки систематичності: він реєструється, розглядається та потребує відповідного реагування як можливий випадок насильства/жорстокого поводження.

1.7. Юридичний факт булінгу встановлюється судом. Комісія Коледжу не підміняє суд і не виносить рішення про винуватість у булінгу; її завданням є безпека дитини, з'ясування обставин, визначення ризиків, потреб та заходів реагування.

1.8. Випадки насильства або конфлікту, де всі без винятку залучені особи є повнолітніми, не кваліфікуються автоматично як булінг у розумінні спеціального законодавства про захист дітей. Такі випадки передаються для реагування за правилами внутрішнього розпорядку, трудовим, адміністративним, кримінальним та антидискримінаційним законодавством залежно від обставин.

1.9 Коледж діє за принципами:

- найкращі інтереси дитини та пріоритет її безпеки;
- нульова толерантність до насильства і жорстокого поводження;
- недискримінація та гендерна рівність;
- конфіденційність і захист персональних даних;
- невідкладне реагування та недопущення повторної травматизації;
- право дитини бути вислуханою відповідно до віку та рівня зрілості;
- неупередженість, уникнення конфлікту інтересів;
- партнерство з батьками, службою у справах дітей, поліцією, соціальними та медичними службами;
- відновлювальні практики лише за добровільної згоди та за відсутності ризику повторної шкоди.

III. Профілактична система Коледжу

3.1 Щорічне затвердження і оприлюднення плану заходів із запобігання та протидії булінгу/насильству.

3.2. Забезпечення доступних каналів повідомлення, включно з анонімним зверненням.

3.3 Регулярне оцінювання ризиків у приміщеннях Коледжу, укритті, гуртожитку під час практик, екскурсій, масових заходів, дистанційного навчання та у цифровому середовищі.

3.4. Проведення анонімних опитувань здобувачів освіти, батьків і працівників, аналіз інцидентів та коригування превентивних заходів.

3.5. Інформування здобувачів освіти про права, види насильства, кібербулінг, сексуальні домагання, шантаж, вимагання, безпечне користування цифровими сервісами та шляхи звернення.

3.6. Навчання працівників щодо ознак насильства, правил першого реагування, недопущення віктимізації та повторної травматизації.

3.7. Урахування ризиків насильства під час прийняття на роботу і допуску сторонніх фахівців до роботи з дітьми; ознайомлення таких осіб із Положенням.

3.8. Підтримання культури поваги, ненасильницької комунікації, академічної доброчесності, взаємної підтримки і безпечного повідомлення про проблему.

IV. Ознаки та прояви, які потребують реагування

4.1. До сигналів ризику належать, зокрема:

- різка зміна поведінки;
- тривожність, страх, замкнутість або агресивність;
- уникнення певних осіб/місць;
- соціальна ізоляція; часті пропуски занять;
- погіршення навчальної діяльності;
- видимі ушкодження;
- зникнення чи пошкодження речей;
- вимагання грошей або майна;
- приниження, погрози, переслідування, образливі прізвиська;
- небажані дії сексуального характеру;
- поширення принизливого, інтимного або компрометуючого контенту;
- шантаж;
- кіберпереслідування;
- ознаки самоушкодження або суїцидального ризику.

4.2. Наявність одного сигналу не означає автоматичного встановлення факту насильства, але зобов'язує працівника не ігнорувати ситуацію та діяти за алгоритмом цього Положення.

V. Способи подання повідомлення

5.1. Повідомити про можливий випадок насильства може будь-який здобувач освіти, працівник, батько/мати, законний представник, свідок або інша особа.

5.2. Повідомлення надаються:

- особисто керівнику Коледжу або визначеній відповідальній особі;
- у письмовій формі через канцелярію;
- електронною поштою;
- телефоном;
- через скриньку довіри;
- у формі анонімного звернення;
- через інші канали, офіційно оприлюднені Коледжем.

5.3. Повідомлення може бути усним або письмовим. Відсутність підпису чи контактів заявника не є підставою для відмови в реєстрації анонімного повідомлення.

5.4. Якщо повідомлення стосується керівника Коледжу, воно спрямовується засновнику або органу управління, якому підпорядковується Коледж.

VI. Реєстрація та первинний розгляд

6.1. Кожне повідомлення реєструється у день його надходження. Повідомлення, отримане у вихідний, святковий, інший неробочий день або поза робочим часом, реєструється у перший наступний робочий день.

6.2. Реєстрацію здійснює визначена наказом відповідальна особа у Журналі безпеки.

6.3. За усного повідомлення відповідальна особа заповнює первинну картку повідомлення зі слів заявника, не вимагаючи від нього самостійно оформлювати письмову заяву.

6.4. Керівник Коледжу розглядає зареєстроване повідомлення протягом однієї доби та визначає, чи наявні ознаки насильства/жорстокого поведіння і чи потрібні невідкладні заходи безпеки.

6.5. Якщо ознак насильства не виявлено, інформація все одно аналізується на предмет ризиків; за потреби запроваджуються профілактичні, організаційні або психологічні заходи.

VII. Невідкладні дії працівника

7.1 Невідкладні дії працівника у разі виявлення випадків насильства полягають у наступному:

- припинити насильницькі дії, якщо це можна зробити без створення додаткової небезпеки;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати екстрену медичну допомогу;
- у разі безпосередньої небезпеки або ознак правопорушення звернутися до Національної поліції;
- невідкладно повідомити керівника Коледжу;

- повідомити принаймні одного з батьків/законних представників дитини, яка постраждала, та дитини, яка вчинила насильство, крім випадків, коли законний представник є можливим кривдником або таке повідомлення створить ризик для дитини;
- не проводити самотійного «допиту», не змушувати дитину багаторазово переказувати подію, не організовувати очну ставку та не вимагати примирення.

VIII. Дії керівника за наявності ознак насильства

8.1. Невідкладно, у строк не більше трьох годин з моменту виявлення ознак насильства, керівник організовує:

- припинення насильства і розмежування сторін, якщо це потрібно для безпеки;
- повідомлення батьків/законних представників дитини, якщо вони не є можливими кривдниками;
- письмове повідомлення уповноваженого підрозділу Національної поліції та служби у справах дітей за місцем розташування Коледжу;
- одночасне інформування територіального органу Національної соціальної сервісної служби України та Державної служби у справах дітей;
- виклик екстреної медичної допомоги за потреби;
- збереження доступних матеріалів, що можуть стосуватися події: скриншотів, відео, службових записок, даних контролю доступу тощо — з дотриманням закону.

8.2. Не пізніше трьох робочих днів із дня отримання повідомлення керівник скликає засідання постійної комісії.

8.3. За ознак домашнього насильства застосовується також спеціальний порядок, передбачений законодавством про запобігання та протидію домашньому насильству.

IX. Постійна комісія

9.1. У Коледжі діє одна постійна комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

9.2. У складі комісії має бути не менше п'яти осіб: голова, заступник голови, секретар і члени комісії. До складу включаються працівники Коледжу, педагогічні працівники, практичний психолог і соціальний педагог (за наявності), представники служби у справах дітей та надавача соціальних послуг — за згодою, представник уповноваженого підрозділу Національної поліції — за згодою.

9.3. Працівник, щодо якого надійшло повідомлення, до розгляду відповідного випадку у складі комісії не входить. Член комісії з конфліктом інтересів зобов'язаний заявити про нього і не брати участі у відповідній частині роботи.

9.4. Головою комісії є керівник Коледжу, крім випадку, коли повідомлення стосується самого керівника.

9.5. Засідання може бути очним, дистанційним або змішаним. Воно правомочне за участі не менш як двох третин затвердженого складу. Секретар повідомляє членів комісії та залучених осіб про засідання не пізніше ніж за добу та готує матеріали.

9.6. Рішення приймаються відкритим голосуванням більшістю голосів від затвердженого складу комісії; у разі рівності голосів вирішальним є голос голови, а за його відсутності — заступника.

9.7. Загальний строк опрацювання повідомлення комісією та виконання її завдань не перевищує десяти робочих днів від дня отримання повідомлення керівником.

9.8. Під час засідання ведеться протокол. Рішення доводиться до відома зацікавлених осіб у межах, допустимих законодавством про захист персональних даних і конфіденційність.

9.9. Завдання комісії та матеріали розгляду:

- зібрати доступну інформацію про обставини події та про попередні епізоди, якщо вони були;
- визначити ризики для безпеки дитини та потребу в негайних захисних заходах;
- вислухати сторони та свідків без тиску, приниження і повторної травматизації;
- оцінити потреби у психологічних, соціальних, освітніх, правових або медичних послугах;
- розробити конкретні заходи підтримки, виховного впливу, усунення причин та умов, що сприяли насильству;
- визначити відповідальних, строки і критерії результативності;
- здійснювати подальший моніторинг і, якщо потрібно, коригувати заходи.

X. Право дитини бути вислуханою

10.1. Дитина має право висловити свою позицію у формі, що відповідає її віку, зрілості, стану та потребам.

10.2. Вислуховування дитини на засіданні комісії проводиться за участю практичного психолога або соціального педагога та у присутності батьків/законного представника. За письмовою згодою законного представника вислуховування може бути проведено без його присутності.

10.3. Дитина може подати письмову інформацію і не зобов'язана публічно переказувати травмуючі обставини перед усіма присутніми.

10.4. У матеріалах фіксуються форма вислуховування, факт участі психолога/соціального педагога і стислий зміст позиції дитини без зайвого відтворення інтимних чи травмуючих подробиць.

XI. Заходи виховного впливу та підтримки

11.1. Заходи визначаються індивідуально. Вони мають одночасно захищати постраждалу особу, підтримувати свідків, коригувати ризикову/агресивну поведінку кривдника та не створювати додаткової шкоди. Заходи включають:

- психологічне консультування та супровід;
- соціально-педагогічну підтримку;
- індивідуальний план безпеки;

- зміну організації освітнього процесу або просторового розміщення, якщо це необхідно для безпеки;
- роботу з групою без розкриття конфіденційних даних;
- залучення соціальних служб, служби у справах дітей, поліції, медичних або правових фахівців;
- рекомендацію пройти відповідні програми для осіб, які вчинили насильство, постраждали або стали свідками;
- заходи відновлення відносин — тільки добровільно та за умови безпеки.

11.2. У рішенні комісії зазначаються мета, завдання, конкретні дії, строки, відповідальні особи, критерії результативності та обґрунтування відповідності заходів найкращим інтересам залученої дитини.

XII. Захист від повторної віктимізації і конфіденційність

12.1. Забороняється публічне обговорення персональних даних сторін інциденту у групах, чатах, на педрадах або батьківських зборах поза межами службової необхідності.

12.2. Матеріали справи зберігаються в обмеженому доступі.

12.3. До документів мають доступ лише особи, яким вони потрібні для виконання службових обов'язків або за законом.

12.4. За можливості дитину не опитують багаторазово різні працівники.

12.5. Не допускається тиск на заявника, свідка або постраждалу особу, погрози, висміювання, покарання за звернення чи примушування відкликати повідомлення.

XIII. Реагування на кібернасильство

13.1. У разі кібербулінгу або іншого цифрового насильства Коледж забезпечує збереження доступних електронних доказів (посилань, скриншотів, часу, назв акаунтів), не поширюючи принизливий або інтимний контент. За необхідності звертається до поліції, батьків та інших компетентних суб'єктів; для постраждалої особи визначаються заходи цифрової та психологічної безпеки.

XIV. Оцінювання ризиків і моніторинг

14.1. Не рідше одного разу на навчальний рік Коледж проводить оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми; додаткове оцінювання проводиться після серйозного інциденту або зміни умов роботи.

14.2. Аналізуються місця та процеси підвищеного ризику: коридори, санітарні приміщення, укриття, входи/виходи, гуртожиток (за наявності), навчальні майстерні, спортивні приміщення, практики на підприємствах, виїзні заходи, дистанційні платформи і неофіційні групові чати.

14.3. Результати анонімних опитувань і аналіз інцидентів використовуються для зміни плану превентивної роботи, а не для пошуку або публічного «визначення винних».

14.4. Оприлюднення здійснюється без розкриття даних про конкретні випадки, потерпілих, свідків або осіб, яких стосується повідомлення.

XV. Відповідальність

15.1. Особи, які вчинили насильство або інші правопорушення, несуть відповідальність відповідно до закону.

15.2. Працівники Коледжу несуть відповідальність за невиконання службових обов'язків щодо реагування, розголошення конфіденційної інформації або бездіяльність у межах, визначених законодавством.

15.3. Керівник зобов'язаний виконувати передбачені законом обов'язки з повідомлення компетентних органів.

XVI. Прикінцеві положення

16.1. Положення переглядається у разі зміни законодавства, за результатами моніторингу безпеки, після серйозного інциденту або за рішенням керівника.

16.2. У разі суперечності між цим Положенням і актом вищої юридичної сили застосовується акт вищої юридичної сили.

Заступник директора з НВР

Олена ШАПОВАЛОВА

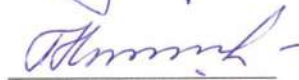
ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з НР

Олена ТОЦЬКА
31. 08. 2026

Заступник директора з ВН

Олександр НАЗАРОВ
31. 08. 2026

Заступник директора з АГЧ

Євгеній ПАПУЧА
31. 08. 2026